

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 254.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938760864/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

nydt sin tidligste ungdom, mens Fibigerfamilien residerede på Militærhøjskolen, hvorefter familiens nedtur forløb parallelt med hendes modning og resignation. Omvendt var hjemmet opløst, da Mathilde nåede sin ungdomstid, moderen og den ældste bror død, faderen degraderet og ifærd med at indgå fornuftsægteskab med en ordinær kone og Iliä forkastet af sin elskede. Men Iliä ungdom havde også været præget af efterdønningerne fra statsbankerotten i 1813 og et stagnerende enevældigt kongedømme, der modsatte sig reformer. Omvendt faldt Mathildes ungdom sammen med demokratibevægelsen omkring kongeskiftet i 1848, der førte til Grundloven af 5. juni 1849, og den store fædrelandsbegejstring i forbindelse med sejren – som udfaldet med lidt god vilje kunne kaldes – i træårskrigen mod Hertugdømmerne og Preussen. Mathilde modnedes samtidig med, at revolutionens begreber om frihed og lighed fik gyldighed i dansk politisk sammenhæng. Hun så de idealer realiseret, som Adolf havde skålet for, frigørelsen af »den demokratiske Aand i Folkets» og »Hvermands» ret til at hævde sit »Værd som Menneske», til at føle sig som en del af »Menneskeheden».

Hvor Iliä begyndte at skrive ud af sit livs nederlag, nederlaget i forsøget på at blive hustru og moder, hvilket hun til det sidste anså for at være kvindens egentlige livsopgave, der skrev Mathilde ud af den ungdommens begejstring og overmod, som de store samfundsmæssige bevægelser netop da bestyrkede. Det krav om kvindefrigørelse, som er hovedtemaet i *Clara Raphael*, og som skaffede bogen dens berømmelse, kunne formentlig kun opstå i den 19årige guvernantes hoved, fordi tiden i almindelighed var i opbrud, og optimismens ånd for en tid beherskede nationen.

Tematet var imidlertid ikke den eneste årsag til *Clara Raphaels* gennemslagskraft, det smukke, klare sprog bidrog i lige så høj grad til succes'en. Sprogbeherskelse var et af Mathildes tidligt udviklede talenter, hun skrev fra 8års-alderen indholdsrige og velformulerede breve til familiemedlemmer og veninder. I brevene fra årene efter konfirmationen i 1846, hvor hun modtog privatundervisning til lærerinde, og fra tiden på Lolland, hvor hun i oktober 1849 havde tiltrådt sin første guvernanteplads, finder vi mange ideer og formuleringer, som snart skulle blive genbrugt i debutromanen.